

ТЕМА: РЕЛІГІЯ ЯК СОЦІАЛЬНИЙ ФЕНОМЕН.

КРИВОРІЗЬКИЙ АВТОТРАНСПОРТНИЙ ТЕХНІКУТ КТУ.

БЕРЕЖАНСЬКА ОЛЕНА, НАУЧНИЙ КЕРІВНИК - ІЩЕНКО Т.І.

З ДАВНИХ-ДАВЕН ВСЕ ЛЮДСТВО ШУКАЄ СВОЄ МІСЦЕ У ВСЕСВІТІ. І МЕНЕ ЗАВЖДИ ЦІКАВИЛИ ТАКІ ПИТАННЯ: В ЧЬОМУ СЕНС ЖИТТЯ? ЯК ВСЕ ВИНИКЛО?

ЛЮДИНА НЕОДМІННО ХОЧЕ БУТИ БЛИЖЧЕ ДО ЧОГОСЬ БОЖЕСТВЕННОГО ТА МОГУТНЬОГО,ЩО ДОПОМОГАЛО ЇЙ КОНТРОЛЮВАТИ СВОЄ ЖИТТЯ ТА ОТОЧЕННЯ.

ПРО ЯКУ КРАЇНУ СВІТУ МИ Б НЕ ВЕЛИ РОЗМОВУ,ВПЕВНЕНА,ЩО ВИ ЗІ МНОЮ ПОГОДЕТЕСЬ,ЩО РЕЛІГІЯ МАЄ ВЕЛИКИЙ ВПЛИВ НА ЖИТТЯ МІЛІОНІВ ЛЮДЕЙ,МОЖЛИВО І НА ВАШЕ. АЛЕ,ЩО ТАКЕ РЕЛІГІЯ?

КОЛИ Я ВИВЧАЛА ЦЕ ПИТАННЯ ЗРОЗУМІЛА,ЩО ДАТИ ЧІТКЕ ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ РЕЛІГІЇ НЕМОЖЛИВО. В НАУЦІ ТАКИХ ВИЗНАЧЕНЬ ІСНУЄ БЕЗЛІЧЬ. ТА ЯКЩО Я ВАМ ЗАДАМ ПИТАННЯ,ЩО ТАКЕ РЕЛІГІЯ,СКОРІШЕ ЗА ВСЕ ВИ ВІДПОВІСТЕ: «ВІРА В БОГА!».

ХОЧУ ЗАЗНАЧИТИ,ЩО СЛОВО «РЕЛІГІЯ» БУКВАЛЬНО ЗНАЧИТЬ – «ВСТАНОВЛЮВАТИ ЗВ'ЯЗОК АБО СОЮЗ». ЦЕ СЛОВО ВПЕРШЕ БУЛО ВИКОРИСТОВАНО У ВИСТУПАХ ВИДАТНОГО СТАРОДАВНЬОГО РЕЛІГІЙНОГО ОРАТОРА І ПОЛІТИКА ЦИЦЕРОНА.

СОЦІОЛОГІЧНІ ВЧЕННЯ РОЗГЛЯДАЮТЬ РЕЛІГІЮ У ЇЇ ВІДНОШЕННІ ДО СУСПІЛЬСТВА,АНАЛІЗУЮТЬ ЇЇ ЗВ'ЯЗОК З ОРГАНІЗАЦІЮ СУСПІЛЬНОГО ЖИТТЯ.

СОЦІОЛОГІЯ РЕЛІГІЇ СВОЇМ ВИНИКНЕННЯМ БАГАТО В ЧОМУ ВИННА ТИМ ПРОЦЕСАМ У ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ ПОЧАТОК КОТРИМ ПОКЛАЛА У ХУІІ – ХУІІІ СТ. ЕПОХА ПРОСВІТНИЦТВА.

ТОМУ У МЕНЕ І ВИНИКЛА ЦІКАВІСТЬ ДО ПИТАННЯ ПРО СОЦІАЛЬНУ ОБУМОВЛЕННІСТЬ РЕЛІГІЇ ТА ЇЇ РОЛІ У СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ.

У РЕЗУЛЬТАТІ СОЦІОЛОГІЧНОГО АНАЛІЗУ РЕЛІГІЯ ПОСТАЄ ЯК СОЦІАЛЬНИЙ ФЕНОМЕН. ОБРАЗ РЕЛІГІЇ, КОТРИЙ СТВОРЮЄ СОЦІОЛОГІЯ,ВИЗНАЧАЄТЬСЯ ЇЇ ЦІЛЯМИ ТА МОЖЛИВОСТЯМИ.

ЦІКАВО,ЩО САМЕ КАРЛ МАРКС ВПЕРШЕ ПОКАЗАВ,ЩО РЕЛІГІЯ ЦЕ СОЦІАЛЬНИЙ ФЕНОМЕН ЗА СВОЄЮ ПРИРОДОЮ. ВІН РОЗГЛЯДАВ РЕЛІГІЮ У ЇЇ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКАХ З СУСПІЛЬСТВОМ,АЛЕ У ЙОГО ПОНЯТТІ ЦЕ НЕ БУЛА ВЗАЄМОДІЯ ДВОХ САМОСТІЙНО ІСНУЮЧИХ ВЕЛИЧИН.

ВАЖЛИВІСТЬ ВИЗНАЧЕННЯ РЕЛІГІЇ ЯК СОЦІАЛЬНОГО ФЕНОМЕНА У ТОМУ,ЩО НА ЦЬОМУ РІВНІ РЕЛІГІЯ РОЗГЛЯДАЄТЬСЯ ЯК СОЦІАЛЬНА ПОВЕДІНКА,ТОБТО ЯК ВИЗНАЧЕННИЙ ОБРАЗ ДІЙ, ПОВ'ЯЗАННИЙ З ВИЗНАЧЕННИМИ ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ВІРУВАНЬ.

НА КОРДОНІ ХХ – ХХІ СТ.СТАЛО ДОКІНЦЯ ОЧЕВИДНИМ,ЩО ЛЮДСТВО ПЕРЕЖИВАЄ СПРАВЖНИЙ РЕЛІГІЙНИЙ БУМ. ЦИМ ПОДІЯ МОЖНА ДАТИ РІЗНІ ПОЯСНЕННЯ: ВІД ЗАКОРЕНІЛОСТІ ВІРИ В САМІЙ ПРИРОДІ ЛЮДСЬКОЇ ДУШІ,ДО НЕЗАДОВОЛЕННЯ СУСПІЛЬСТВОМ І ІСНУВАННЯМ СОЦІАЛЬНО – ЕКОНОМІЧНОЇ НЕРІВНОСТІ. САМЕ ЧЕРЕЗ ЦІ ФАКТОРИ ЛЮДСТВО ПОЧАЛО ПЕРЕНОСИТИ ПОШУК ІДЕАЛІВ У СФЕРУ СВЯЩЕНОГО.

ЗРОБИВШИ ВЛАСНИЙ АНАЛІЗ, Я ПРИЙШЛА ДО ВИСНОВКУ,ЩО,МОЖУ НАЗВАТИ ЩЕ ОДНУ ПРИЧИНУ: ПІДВИЩИЛАСЬ СКЛАДНІСТЬ І БАГАТОГРАННІСТЬ ОТОЧУЮЧОГО СВІТУ У РЕЗУЛЬТАТІ ЙОГО ПЕРЕТВОРЕНЬ НАУКОЮ ТА ТЕХНІКОЮ. У НЕСТАБІЛЬНІЙ ДІЙСНОСТІ ЗНАЧНА ЧАСТКА ЛЮДЕЙ ПОВИННА ШУКАТИ ДЕЯКИ ТОЧКИ ОПОРИ, КОТРІ МОГЛИ Б ВИТРИМАТИ БУДЬ-ЯКІ ЗМІНИ У ПОЛІТИЦІ ТА КУЛЬТУРІ, ЕКОНОМІЧНИХ ПЕРЕТВОРЕННЯХ. ОДНІСЮ З ТАКИХ ОПОР Є,БЕЗУМОВНО РЕЛІГІЯ.

ФЕНОМЕН РЕЛІГІЙНОГО БУМА, ВИЯВЛЯЄТЬСЯ У САМИХ РІЗНИХ ФОРМАХ, ОДНАК НАЙБІЛЬШ ВИЗНАЧНИМ, ЗОКРЕМА І ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА, Є ЗАГАЛЬНЕ ПІДВИЩЕННЯ КІЛЬКОСТІ ВІРУЮЧИХ ЛЮДЕЙ (ЩО ПІДТВЕРДЖУЄ ДВУХРІЧНЕ АНКЕТУВАННЯ СТУДЕНТІВ І НАШОГО ТЕХНІКУМУ). ЯКЩО В 2000-2001 НАВЧАЛЬНОМУ РОЦІ ВПІВВІДНОШЕННЯ ВІРУЮЧИХ І НЕВІРУЮЧИХ БУЛО НЕЗНАЧНЕ, ТО В 2009-2010 КАРТИНА ЗМІНИЛАСЯ: ВІД 40-60 % ВАЖАЮТЬ СЕБЕ ВІРУЮЧИМИ. У НАШ НЕСТАБІЛЬНИЙ ЧАС РЕЛІГІЯ ЗАЙМАЄ ВСЕ БІЛЬШ ВАЖЛИВІШЕ МІСЦЕ В ЖИТТІ МІЛЬОНІВ ЛЮДЕЙ І ОСОБЛИВО МОЛОДІ.

ТРЕБА ТАКОЖ ЗАЗНАЧИТИ, ЩО ЗА РЕЗУЛЬТАТАТИ СОЦІОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ 70% ЖИТЕЛІВ ЗЕМЛІ Є ПРИХОЖАНАМИ ТІЄЇ ЧИ ІНШОЇ РЕЛІГІЇ. ЦІКАВУ ДУМКУ З ЦЬОГО ПРИВОДУ ВИРАЗИВ ДЖОН НОСС У СВОЇЙ КНИЗІ «РЕЛІГІЇ ЛЮДСТВА»: «ТАК ЧИ ІНАКШЕ, УСІ РЕЛІГІЇ СТВЕРДЖУЮТЬ, ЩО ЛЮДИНА НЕ САМОДОСТАТНЯ ЗА ВИЗНАЧЕННЯМ. ВОНА ТІСНО ПОВ'ЯЗАНА З ЗОВНІШНІМИ СИЛАМИ ПРИРОДИ ТА СУСПІЛЬСТВА І НАВІТЬ ЗАЛЕЖИТЬ ВІД НИХ. ЧІТКО АБО НІ, ВОНА РОЗУМІЄ, ЩО НЕ Є НЕЗАЛЕЖНОЮ СУБСТАНЦІЄЮ І НЕ МОЖЕ ІСНУВАТИ ІЗОЛЬОВАНО ВІД СВІТУ».

НАПРИКЛАД, У СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ ВСЕ БІЛЬШЕ І БІЛЬШЕ ЛЮДЕЙ ВІДВІДУЮТЬ БОГОСЛУЖІННЯ НЕ ТІЛЬКИ У ХРАМАХ, ЦЕРКВАХ, А Й СИНАГОГАХ, МЕЧЕТЯХ. У РІЗНИХ ЧАСТИНАХ СВІТУ ІМАМИ, РАВІНИ, СВЯЩЕННИКИ ДОКЛАДАЮТЬ СПІЛЬНИХ ЗУСИЛЬ, ЩОБ ЗРОБИТИ СВІТ КРАЩИМ. ХОЧА В ТОЙ САМИЙ ЧАС, ВІДМІННОСТІ У РЕЛІГІЙНИХ ПОГЛЯДАХ ДУЖЕ ЧАСТО Є ПРИЧИНОЮ БАГАТЬОХ МІЖНАРОДНИХ, ГРОМАДСЬКИХ, РЕЛІГІЙНИХ КОНФЛІКТІВ. (ЮГОСЛАВІЯ, БЛИЗЬКИЙ СХІД).

ЗАЗНАЧУ ТАКОЖ, ЩО ДОСЛІДЖЕННЯ РЕЛІГІЙНОГО РОЗПОДІЛУ НАСЕЛЕННЯ, ДОПОМАГАЄ ЗРОЗУМІТИ ОСОБЛИВОСТІ ЕКОНОМІЧНОЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ ГЕОГРАФІЇ ОКРЕМИХ РЕГІОНІВ СВІТУ. ТАК, У МУСУЛЬМАНСЬКИХ КРАЇНАХ ПРАКТИЧНЕ ВІДСУТНЄ СВИНАРСТВО ТА ВИНОРОБСТВО. ВПЛИВ РЕЛІГІЇ ТАКОЖ ВІДОБРАЖАЄТЬСЯ НА ХАРАКТЕРІ ОДЯГУ ТА КОЛЬОРУ ТКАНИН, КОТРІ ВИПУСКАЄ ТЕКСТИЛЬНА ПРОМИСЛОВІСТЬ. ГЕОГРАФІЯ РЕЛІГІЇ ВІДЗЕРКАЛЮЄ СКЛАДНІ ПРОЦЕСИ ОСВОЄННЯ ПЛАНЕТИ. (ДАННІ НАДАЮТЬСЯ У ТАБЛИЦЯХ).

ВИСНОВКИ:

1. ВСІ РЕЛІГІЇ МАЮТЬ ЗА ОСНОВУ ЧОТИРИ ДОГМИ: ВІРА, ВЧЕННЯ, ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ОБ'ЄДНАННЯ В ОБЩИНІ.

2. НЕДОСТАТНЯ ПРАКТИЧНА РОЗРОБКА ПРОБЛЕМИ РЕЛІГІЇ, ВИЗНАЧАЄ БЕЗПЕРЕЧНУ НОВИЗНУ МОГО ДОСЛІДЖЕННЯ: «РЕЛІГІЯ ЯК СОЦІАЛЬНИЙ ФЕНОМЕН».

3. РОЗУМІННЯ РЕЛІГІЇ ЯК СОЦІАЛЬНОГО ФЕНОМЕНУ ОЗНАЧАЄ РОЗУМІННЯ ТОГО, ЩО ВОНА ВИКОНУЄ ЦІЛКОМ РЕАЛЬНІ ФУНКЦІЇ В ЖИТТІ СУСПІЛЬСТВА.

4. РЕЛІГІЯ ЯК СОЦІАЛЬНИЙ ФЕНОМЕН ЯВЛЯЄ СОБОЮ ОБ'ЄКТИВНИЙ ФАКТОР, ЯКИЙ ВПЛИВАЄ НА ЛЮДЕЙ НЕ МОВ ІНШИЙ СУСПІЛЬНИЙ ІНСТИТУТ.

5. РЕЛІГІЯ ЗНАХОДИТЬ СВОЄ ВІДЗЕРКАЛЕННЯ В САМИХ ВАЖЛИВИХ ПОДІЯХ ЖИТТЯ ЛЮДИНИ І ОСОБЛИВО МОЛОДОЇ ЛЮДИНИ.

6. РЕЛІГІЙНІ ОБРЯДИ СТАЛИ В ОСТАНІЙ ЧАС СУПРОВОДЖУВАТИ НАС ВІД НАРОДЖЕННЯ ТА В ПОДАЛЬШОМУ РЕГУЛЮЮТЬ СІМЕЙНО-ШЛЮБНІ ВІДНОСИНИ.

7. РЕЛІГІЯ ДАЄ НАМ ВІДПОВІДІ НА ПИТАННЯ НА КОТРІ НАУКА НЕЗДАТНА ВІДПОВІСТИ ОДНОЗНАЧНО.

ТОМУ НЕ ДИВНО,ЩО ЦЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ДОВЕЛО МЕНІ ,ЩО РЕЛІГІЯ – ЦЕ СУМА ДОСВІДУ,ЕМОЦІЙ,ПОЧУТТІВ,ВИСНОВКІВ,ДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ АБО СУСПІЛЬСТВА ВІДНОСНО ТОГО,ЩО ЗДАЄТЬСЯ ЇМ РЕАЛЬНІСТЮ БІЛЬШ ВИСОКОГО ПОРЯДКУ.

ЛІТЕРАТУРА:

- 1.ВЕБЕР М. ТЕОРИЯ СТУПЕНЕЙ И НАПРАВЛЕНИЙ РЕЛИГИОЗНОГО НЕПРИЯТИЯ МИРА.ИЗБРАН.ПРОИЗВЕДЕНИЯ.-М.,1999.
- 2.ВЕБЕР М. ФИЛОСОФИЯ И СОЦИОЛОГИЯ РЕЛИГИИ .-ВИПУСК 3.-М.,1 2001.
- 3.ВЕБЕР М. ХОЗЯЙСТВЕННАЯ ЭТИКА МИРОВИХ РЕЛИГИЙ.-ВИПУСК 3.-М.,2001.
- 4.ДОБРЕНЬКОВ В.И. МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ВОПРОСЫ ИССЛЕДОВАНИЯ РЕЛИГИИ.-М.,1999.
- 5.ТОКАРЕВ С.А. РАННИЕ ФОРМЫ РЕЛИГИИ.-М.,1990.
- 6.ПОПОВА І.М. СОЦІОЛОГІЯ..- КИЇВ,1996.
- 7.РАДУГІН А.Л.,РАГУГІН К.А. СОЦИОЛОГИЯ.-М.,2002.
- 8.РУЩЕНКО І.П.СОЦІОЛОГІЯ..- ХАРЬКІВ,2006.
- 9.ШАПОВАЛ М.Ю. ЗАГАЛЬНА СОЦІОЛОГІЯ.-КИЇВ,2006.
- 10.ЯКУБА Е.А. СОЦІОЛОГІЯ.-ХАРЬКІВ,2005.
- 11.СОЦІОЛОГІЧНА ЕНЦИКЛОПЕДІЯ.-КИЇВ,2000.
- 12.Д.НОСС «РЕЛІГІЇ ЛЮДСТВА».-М.,2001.